

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2011. október 18.*

A C-128/09–C-131/09., C-134/09. és C-135/09. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Conseil d'État (Belgium), a Bírósághoz 2009. április 6-án, 9-én és 10-én érkezett, 2009. március 27-i és 31-i határozataival terjesztett elő az előtte

Antoine Boxus,

Willy Roua (C-128/09),

Guido Durllet és társai (C-129/09),

Paul Fastrez,

Henriette Fastrez (C-130/09),

* Az eljárás nyelve: francia.

Philippe Daras (C-131/09),

az **Association des riverains et habitants des communes proches de l'aéroport BSCA (Brussels South Charleroi Airport) (ARACH)** (C-134/09 és C-135/09),

Bernard Page (C-134/09),

Léon L'Hoir,

Nadine Dartois (C-135/09)

és

a **Région wallonne**

között,

a **Société régionale wallonne du transport (SRWT)** (C-128/09 és C-129/09),

az **Infrabel SA** (C-130/09 és C-131/09),

a **Société wallonne des aéroports (SOWEAR)** (C-135/09)

részvételével

folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: V. Skouris elnök, A. Tizzano, J.N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot (előadó) tanácselnökök K. Schiemann, A. Arabadjiev és J.-J. Kasel, Juhász E., G. Arestis, A. Borg Barthet, M. Ilešič és C. Toader bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Şereş tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2010. június 8-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- A. Boxus, W. Roua, valamint G. Durllet és társai képviseletében A. Kettels Rechtsanwältin,
- P. és H. Fastrez képviseletében T. Vandenput ügyvéd,

- az Association des riverains et habitants des communes proches de l'aéroport BSCA (Brussels South Charleroi Airport) (ARACH), B. Page és L. L'Hoir, valamint N. Dartois képviselőjében A. Lebrun ügyvéd,

- a belga kormány képviselőjében T. Materne, meghatalmazotti minőségben, segítője: F. Haumont ügyvéd,

- a görög kormány képviselőjében G. Karipsiadis, meghatalmazotti minőségben,

- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: G. Fiengo avvocato dello Stato,

- az Európai Bizottság képviselőjében O. Beynet és J.-B. Laignelot, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2011. május 19-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosságnak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én kötött és

az Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal (HL L 124., 1. o.) jóváhagyott egyezmény (a továbbiakban: Aarhusi Egyezmény) 6. és 9. cikkének, valamint a 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel (HL L 156., 17. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 7. kötet, 466. o.) módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv (HL L 175., 40. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 248. o.; a továbbiakban: 85/337 irányelv) 1., 5–8. és 10a. cikkének az értelmezésére vonatkoznak.

- 2 E kérelmeket a Liège-Bierset és Charleroi-Bruxelles Sud repülőterek, valamint a Bruxelles–Charleroi-i vasútvonal menti lakosok és a Région wallonne között az e létesítményekkel kapcsolatos munkálatok engedélyezése tárgyában folyamatban lévő eljárások keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

- 3 Az Aarhusi Egyezmény 2. cikkének (2) bekezdése alapján a „hatóság” kifejezés meghatározása „nem tartalmazza azokat a testületeket vagy intézményeket, melyek [...] jogalkotói minőségben járnak el”.

4 Az Aarhusi Egyezmény 6. cikke kimondja:

„(1) Valamennyi Fél

- a) az I. mellékletben felsorolt javasolt tevékenységek engedélyezési eljárása során hozandó döntésben betartja e cikk rendelkezéseit;

- b) nemzeti szabályozásának megfelelően alkalmazza az ezen cikkben előírtakat olyan javasolt tevékenységekkel kapcsolatos döntések esetében is, melyek nem tartoznak az I. mellékletben felsorolt tevékenységek közé, de jelentős hatással lehetnek a környezetre. Ennek megállapítása végett a Félnek meg kell vizsgálnia, hogy egy adott javasolt tevékenység a jelen cikk rendelkezései alá tartozik-e, vagy sem; és

- c) eldöntheti esetről esetre, amennyiben a nemzeti joga így rendelkezik, hogy nem alkalmazza a jelen cikk rendelkezéseit olyan javasolt tevékenységekre, amelyek honvédelmi célokat szolgálnak, amennyiben a Fél úgy véli, hogy ezeket a jelen cikk alkalmazása hátrányosan befolyásolná.

(2) Az érintett nyilvánosságot közzététel vagy egyéni tájékoztatás útján, a környezeti döntéshozatali folyamat korai fázisában, megfelelően, időszerűen és hatékonyan tájékoztatni kell egyebek között:

- a) a javasolt tevékenységről és a kérelemről, amelyre a döntés vonatkozik majd;

- b) a lehetséges döntések természetéről vagy a döntés tervezetéről;
- c) a döntéshozatalért felelős hatóságról;
- d) a várható eljárásról, ezen belül, ha ez lehetséges:
 - i. az eljárás megkezdésének időpontjáról;
 - ii. a nyilvánosság részvételi lehetőségeiről;
 - iii. bármely várható közmeghallgatás időpontjáról és helyéről;
 - iv. azon hatóság megjelöléséről, amelytől a vonatkozó információ beszerezhető, illetőleg ahol elhelyezték avégett, hogy a nyilvánosság azt megvizsgálhassa;
 - v. a vonatkozó hatóság [helyesen: az illetékes hatóság vagy bármely más állami szerv] megjelöléséről, melyhez a megjegyzések és kérdések benyújthatók, valamint a megjegyzések és kérdések várható továbbítási idejéről; és
 - vi. a javasolt tevékenységgel kapcsolatos releváns környezeti információ hozzáférhetőségéről; és

e) arról a tényről, hogy az adott tevékenység nemzeti vagy határon áterjedő környezeti hatásvizsgálat köteles-e.

(3) A nyilvánosság részvételére vonatkozó eljárások biztosítsanak olyan ésszerű időkereteket a különböző fázisokra, amelyek elégséges időt hagynak a nyilvánosság tájékoztatására a (2) bekezdéssel összhangban, és arra, hogy a nyilvánosság a környezeti döntéshozatali folyamatban való hatékony részvételre felkészülhessen.

(4) Valamennyi Fél biztosítja a nyilvánosság korai fázisban való részvételét, amikor az összes választási lehetőség még nyitott, és hatékony társadalmi részvétel valósulhat meg.

[...]

5 Az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(2) Valamennyi Fél, nemzeti jogszabályainak keretein belül, biztosítja az érintett nyilvánosság azon tagjai számára, akik

- a) kellő érdekeltséggel bírnak a döntésben [helyesen: kellő mértékben érdekeltek], vagy alternatívan,
- b) jogaik sérülését állítják, amennyiben a Fél közigazgatási eljárási törvénye ennek fennállását előfeltételként szabja, a felülvizsgálati eljárás hozzáférhetőségét bíróság és/vagy más, a jogszabályok által kijelölt független és pártatlan testület előtt, hogy megtámadják bármely döntés, intézkedés vagy mulasztás anyagi vagy eljárási törvényességét, mely ütközik a 6. cikk rendelkezéseivel, és amennyiben a nemzeti jog így rendelkezik, a jelen Egyezmény más releváns rendelkezéseivel, nem csorbítva a (3) bekezdés érvényét [helyesen: jogsérelemre hivatkoznak, amennyiben a Fél közigazgatási eljárásjoga ezt előfeltételként írja elő, a bíróság és/vagy más, a jogszabályok által kijelölt független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslati eljáráshoz való jogot, hogy vitassák egyfelől – amennyiben a nemzeti jog így rendelkezik – az Egyezmény 6. cikke rendelkezéseinek, másfelől – az alábbi (3) bekezdés sérelme nélkül – más releváns rendelkezéseinek hatálya alá

tartozó határozatok, intézkedések vagy mulasztások anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét].

A kellő érdek és a jogsérelem fogalmát a nemzeti jogszabályok követelményeivel, valamint azzal a céllal összhangban kell meghatározni, miszerint ezen Egyezmény hatálya alatt [helyesen: az ezen Egyezmény hatálya alá tartozó ügyekben] az érintett nyilvánosság kapjon széles körű hozzáférési lehetőséget az igazságszolgáltatáshoz [helyesen: nyilvánosságot széles körben illesse meg az igazságszolgáltatáshoz való jog]. E célból a 2. cikk (5) bekezdésben írt követelményeknek megfelelő, nem kormányzati szervezet kellő érdekekkel rendelkezőnek minősül a fenti a) albekezdés céljára [helyesen: a fenti a) pont értelmében vett kellő érdekekkel rendelkezőnek minősül]. Ugyanezen szervezetek a fenti b) albekezdésben megfogalmazott jogokkal rendelkező szervezeteknek minősülnek [helyesen: E szervezetek jogait a fenti b) pont alkalmazásában olyan jogoknak kell tekinteni, amelyek sérülhetnek].

Ezen bekezdés rendelkezései, ahol ezt a nemzeti szabályozás előírja, nem zárhatják ki azon követelményt, amely egy adminisztratív hatóság előtti felülvizsgálati eljárásnak az ügy jogi útra terelése előtti megindítására és lefolytatására vonatkozik [helyesen: E (2) bekezdés rendelkezései nem zárják ki a közigazgatási hatóság előtti előzetes jogorvoslati kérelem benyújtásának lehetőségét, illetve nem mentesítenek a belső jogban adott esetben előírt azon kötelezettség alól, hogy a bírósági eljárás megindítása előtt ki kell méríteni a közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket].”

Az uniós jog

- 6 A 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése értelmében a „projekt” fogalma a következőket foglalja magában: „épületek vagy egyéb létesítmények kivitelezése” vagy „egyéb beavatkozások a természetes környezetbe és tájba, beleértve az ásványkincsek kiaknázását is”. Az „engedély” pedig „a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy hatóságok olyan döntése, amely feljogosítja a projektgazdát a projekt elvégzésére”.

- 7 Ezen irányelv 1. cikkének (5) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Mivel ez az irányelv a jogalkotási folyamaton keresztül valósítja meg célját, beleértve az információnyújtást is, jelen irányelv nem vonatkozik azokra a projektekre, amelyek részleteit a vonatkozó nemzeti jogszabály határozza meg.”

- 8 Az említett irányelv 2. cikkének (1) bekezdése előírja:

„A tagállamok meghoznak minden olyan intézkedést, amely ahhoz szükséges, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot végezzenek [...]”

- 9 Ugyanezen irányelv 5. cikkének (4) bekezdése kimondja:

„A tagállamok – szükség esetén – biztosítják, hogy azok a hatóságok, amelyek fontos információkkal rendelkeznek [...] azokat a projektgazda rendelkezésére bocsássák.”

- 10 A 85/337 irányelv 10a. cikke értelmében:

„A tagállamok biztosítják, hogy vonatkozó nemzeti jogrendszerükkel összhangban az érintett nyilvánosság azon tagjainak, akik

a) kellő mértékben érdekeltek; vagy

- b) jogsérelemre hivatkoznak, amennyiben a tagállam közigazgatási eljárásjoga ezt előfeltételként írja elő,

a bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtt felülvizsgálati eljáráshoz legyen joguk a határozatok, jogi aktusok és mulasztások anyagi vagy eljárási jogszerűségének kifogásolása céljából ezen irányelvnek a nyilvánosság részvételére vonatkozó rendelkezéseire is figyelemmel [helyesen: a bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslati eljáráshoz való jogot, hogy vitassák az ezen irányelv nyilvánosság részvételére vonatkozó rendelkezéseinek a hatálya alá tartozó határozatok, jogi aktusok és mulasztások anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét].

A tagállamok meghatározzák, hogy az eljárás melyik szakaszában kezdeményezhető a határozatok, jogi aktusok és mulasztások kifogásolása.

Hogy mi minősül kellő mértékű érdekeltiségnek és jogsérelemnek, azt a tagállamok határozzák meg, összhangban azzal a célkitűzéssel, amely szerint biztosítják az érintett nyilvánosságnak az igazságszolgáltatáshoz való széles körű jogát [helyesen: miszerint a nyilvánosságot széles körben illesse meg az igazságszolgáltatáshoz való jog]. Ebből a célból az 1. cikk (2) bekezdésében említett követelményeknek megfelelő nem kormányzati szervezetek érdekeltiségét e cikk a) pontjának az alkalmazásában kellő mértékűnek kell tekinteni. Továbbá e szervezetek jogait e cikk b) pontjának az alkalmazásában olyan jogoknak kell tekinteni, amelyek sérülhetnek.

E cikk rendelkezései nem zárják ki a közigazgatási hatóság előtt folytatott előzetes felülvizsgálati eljárás lehetőségét, és nem érintik a bírósági felülvizsgálati eljárások kezdeményezését megelőzően a közigazgatási felülvizsgálati eljárások kimerítésének a követelményét, amennyiben a nemzeti jog alapján ilyen követelmény fennáll [helyesen: E cikk rendelkezései nem zárják ki a közigazgatási hatóság előtti előzetes jogorvoslati eljárás lehetőségét, illetve nem mentesítenek a nemzeti jogszabályokban adott esetben előírt azon kötelezettség alól, hogy a bírósági eljárás megindítása előtt ki kell méríteni a közigazgatási jogorvoslati lehetőségeket].

Az eljárásnak igazságosnak, méltányosnak és gyorsnak kell lennie, és nem lehet mértéktelenül drága.

E cikk rendelkezései hatékonyságának a növelése céljából a tagállamok biztosítják, hogy a közigazgatási és bírósági felülvizsgálati eljárásokról [helyesen: jogorvoslati eljárásokról] gyakorlati információk álljanak a nyilvánosság rendelkezésére.”

A nemzeti jog

- ¹¹ A Vallon Parlament 2008. július 17-én elfogadta az egyes olyan engedélyekről szóló rendeletet, amelyek tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő okok állnak fenn (a 2008. július 25-i *Moniteur belge*, 38900. o.), amely rendelet 6., 7. 9. és 14. cikke a következőképpen rendelkezik:

„6. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra:

- a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó cselekmények és átalakítási munkálatok kapcsán a 2006. szeptember 13-i miniszteri határozat, amely a Société régionale wallonne des transports-nak városfejlesztési engedélyt adott a Liège-Bierset repülőtér kifizetőpályájának meghosszabbítására vonatkozóan.

7. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra:

- a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó cselekmények és átalakítási munkálatok kapcsán a Direction générale de l'Aménagement du Territoire, du Logement et du Patrimoine de Charleroi (a charleroi-i területrendezési, lakásügyi és kulturális örökséggel foglalkozó főigazgatóság) megbízott tisztviselője által az SA SOWAER részére 2003. szeptember 16-án kibocsátott városfejlesztési engedély, amely a Tintia-patak befedésére és a repülőtéri övezet északkeleti részén a domborzati viszonyok módosítására irányul.

[...]

9. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra:

- a regionális repülőterek infrastruktúrájára és utasfogadó épületeire vonatkozó cselekmények és átalakítási munkálatok kapcsán a Charleroi-Bruxelles-Sud repülőtér üzemeltetésére vonatkozóan az SA SOWAER részére kibocsátott környezetvédelmi engedélyről szóló, 2005. július 27-i miniszteri határozat.

[...]

14. cikk E rendelet megerősíti az alábbi engedélyt, amely tekintetében közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra:

- az elővárosi vasúthálózat, valamint az ahhoz kapcsolódó alárendelt pályák, csatlakozási pontok és forgalomlebonylítás kapcsán a 2006. február 9-i miniszteri határozat, amely az SNCB-nek egyedi engedélyt adott ahhoz, hogy Waterloo, Braine-l'Alleud és Nivelles települések területén, a 124. sz., Brüsszel–Charleroi Infrabel vasútvonalon egy harmadik és egy negyedik pályát építhessen és üzemeltethessen.”

¹² Az iratokból lényegében kitűnik, hogy a Conseil d'État rendelkezik hatáskörrel a közigazgatási aktusok, a közigazgatási hatóságok rendeletei, valamint a jogalkotó közgyűlések vagy azok testületei által hozott közigazgatási aktusok ellen indított, megsemmisítés iránti keresetek elbírálására.

¹³ Ezzel szemben nincs hatásköre a jogalkotási jellegű aktusok ellen indított keresetek elbírálására.

¹⁴ Márpedig a Vallon Parlamentnek az építési engedélyeket és a munkálatok engedélyezését megerősítő rendelete ezen engedélyeknek jogalkotási jelleget kölcsönöz. Következésképpen a Conseil d'État elveszti e megerősített aktusok ellen irányuló, megsemmisítés iránti keresetek elbírálására vonatkozó hatáskörét, amely aktusokat már csak az Alkotmánybíróságnál lehet megtámadni, amely előtt azonban csak bizonyos jogalapok hozhatók fel.

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 A Conseil d'État-hoz hat keresetet nyújtottak be, amelyekkel a Liège-Bierset és a Charleroi-Bruxelles Sud repülőterek, valamint a Bruxelles–Charleroi vasútvonal menti lakosok számos, az illetékes közigazgatási hatóságok által elfogadott, a munkálatok kivitelezésére vagy az e repülőterekhez és azok forgalmának lebonyolításához kapcsolódó létesítmények üzemeltetésére vonatkozó engedélyt és engedélyezést vitattak.
- 16 Bár e keresetek alapján indult eljárások folyamatban voltak e bíróság előtt, a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendelete, amely egy, a Vallon Parlament által elfogadott és a Région wallonne kormánya által jóváhagyott jogalkotási aktus, „megerősítette” ezen engedélyeket és engedélyezéseket, vagyis azokat a „közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállására” tekintettel érvényesítette.
- 17 E rendelet az Alkotmánybíróság előtt számos megsemmisítés iránti kereset tárgyát képezte.
- 18 A kérdést előterjesztő bíróság előtti eljárásban a felperesek azzal érvelnek, hogy mivel egy jogalkotási jellegű aktus lépett a megtámadott közigazgatási aktusok helyébe, és mivel azt csak az Alkotmánybíróság előtt lehet megtámadni, az említett 2008. július 17-i rendelet elfogadásának az a következménye, hogy a Conseil d'État elveszti hatáskörét, és megfosztja a felpereseket az ezen aktusok megsemmisítéséhez fűződő érdeküktől. Ezenkívül az Alkotmánybírósághoz benyújtott, megsemmisítés iránti kereset nem lenne összeegyeztethető az Aarhusi Egyezmény 9. cikkével és a 85/337 irányelv 10a. cikkével annyiban, amennyiben e bíróság csak korlátozott felülvizsgálati jogkört gyakorol a jogalkotási aktusok alkotmányosságát, és így az alapjogok megsértését illetően, és nem végez teljes érdemi felülvizsgálatot a nemzeti környezetvédelmi jog valamennyi rendelkezésének betartására és az alkalmazandó eljárási szabályokra nézve.

19 Ilyen körülmények között a Conseil d'État úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és különböző, a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendeletének alkotmányosságával kapcsolatos kérdéseket terjeszt az Alkotmánybíróság elé, és a következő, az Alkotmánybíróság elé terjesztett kérdésekkel részben megegyező és a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügyekben azonos kérdéseket terjeszti a Bíróság elé előzetes döntéshozatalra:

- „1) A [...] 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését lehet-e akként értelmezni, hogy az kizár a hatálya alól valamely olyan jogszabályt, amely – mint a [Vallon Parlament] 2008. július 17-i [...] rendelete – annak megállapítására szorítkozik, hogy a benne felsorolt cselekményekre és munkálatokra vonatkozó városfejlesztési engedélyek, környezetvédelmi engedélyek és egyedi engedélyek kiadása kapcsán »közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra«, és »megerősíti« azokat az engedélyeket, amelyek kapcsán kimondta, hogy »közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra«?
- 2) A [...] [85/337] irányelv 1., 5., 6., 7., 8. és 10a. cikkével ellentétes-e az olyan jogi szabályozás, amelynek értelmében a hatásvizsgálat alá tartozó valamely projekt megvalósításához való jogot olyan jogalkotási aktus keletkezteti, amellyel szemben nincs helye bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslatnak, amely mind anyagi jogi, mind eljárásjogi tekintetben lehetővé teszi azon határozat jogszerűségének vitatását, amely jogot keletkeztet e projekt megvalósítására?
- 3) Az [...] Aarhusi Egyezmény 9. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az a tagállamok számára előírja annak biztosítását, hogy a hatásvizsgálat alá tartozó projektek engedélyezésének mind az anyagi jogi szabályaihoz, mind pedig az eljárási szabályaihoz kapcsolódó bármely anyagi jogi vagy eljárásjogi kérdés vonatkozásában bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott más független és pártatlan testület előtt vitassák azon határozatok, intézkedések vagy mulasztások jogszerűségét, amelyek a 6. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartoznak?

- 4) Az [...] Aarhusi Egyezményre tekintettel a [...] 85/337 irányelv 10a. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy az a tagállamok számára előírja olyan jogorvoslati lehetőség biztosítását, hogy a hatásvizsgálat alá tartozó projektek engedélyezésének mind az anyagi jogi szabályaihoz, mind pedig az eljárási szabályaihoz kapcsolódó bármely anyagi jogi vagy eljárásjogi kérdés vonatkozásában bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott más független és pártatlan testület előtt vitassák a határozatok, intézkedések vagy mulasztások jogszerűségét?”
- 20 2009. május 19-i végzésében a Bíróság elnöke az írásbeli és szóbeli szakasz, valamint az ítélelhozatal céljából egyesítette a C-128/09–C-131/09., C-134/09. és C-135/09. sz. ügyet.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az elfogadhatóságról

- 21 A belga kormány elsődlegesen azzal érvel, hogy az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatatlanok. Azt állítja, hogy e kérelmek nem tartalmazzák kielégítő módon a ténybeli és szabályozási hátteret, és azokat az okokat, amelyek a kérdést előterjesztő bíróságot arra készítették, hogy kérdéseivel a Bírósághoz forduljon, és hogy az előterjesztett kérdések ezenkívül hipotetikusak.
- 22 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy kizárólag a jogvitában eljáró, az alapügy tényállásáról egyedül közvetlen ismeretekkel rendelkező és a meghozandó bírói döntésért felelősséget vállaló nemzeti bíróságra tartozik, hogy az ügy sajátos körülményeire figyelemmel mérlegelje az előzetes döntésnek az ítélelhozatalhoz való szükségességét,

valamint a Bíróság elé terjesztett kérdések relevanciáját. Következésképpen, amennyiben a feltett kérdések az uniós jog értelmezését vetik fel, a Bíróság főszabályként köteles határozatot hozni (lásd többek között a C-415/93. sz. Bosman-ügyben 1995. december 15-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-4921. o.] 59. pontját).

- 23 Mindazonáltal a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az uniós jognak a nemzeti bíróság számára hasznos értelmezése megköveteli, hogy a nemzeti bíróság meghatározza az általa feltett kérdések ténybeli és szabályozási hátterét, vagy legalábbis kifejtse azokat a ténybeli körülményeket, amelyeken e kérdések alapulnak (lásd többek között a C-320/90–C-322/90. sz., Telemarsicabruzzo és társai egyesített ügyekben 1993. január 26-án hozott ítélet [EBHT 1993., I-393. o.] 6. pontját).
- 24 E tekintetben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban szolgáltatott információknak nem kizárólag azt kell lehetővé tenniük, hogy a Bíróság hasznos választ adhasson, hanem azt is, hogy a tagállamok kormányai és az egyéb érdekelt felek az Európai Unió Bírósága Alapokmányának 23. cikke értelmében előterjeszthessék észrevételeiket. A Bíróság feladata arra ügyelni, hogy ez a lehetőség biztosított legyen, figyelemmel arra a tényre, hogy az említett rendelkezés értelmében csak az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokról tájékoztatják az érdekelt feleket az egyes tagállam hivatalos nyelvére vagy nyelveire történő fordítással együtt (lásd a 141/81–143/81. sz., Holdijk és társai egyesített ügyekben 1982. április 1-jén hozott ítélet [EBHT 1982., 1299. o.] 6. pontját).
- 25 A jelen ügyben a belga kormány állításával ellentétben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban bemutatott ténybeli és szabályozási háttér szolgáltatja azt az indokolást, amely a kérdést előterjesztő bíróságot arra készítette, hogy kérdéseivel a Bírósághoz forduljon, valamint azokat a tényezőket, amelyek lehetővé teszik a tagállamok kormányai és az egyéb érdekelt felek számára, hogy a Bíróság Alapokmányának 23. cikke értelmében előterjesszék észrevételeiket, és a Bíróság számára azt, hogy a kérdést előterjesztő bíróságnak hasznos választ adjon.

- 26 Az említett ténybeli és szabályozási háttér ugyanis elegendő a kérdést előterjesztő bíróság azon kérdéseinek megértéséhez, amelyek egy olyan jogalkotási aktusnak mind az Aarhusi Egyezményben, mind a 85/337 irányelvben biztosított, igazságszolgáltatáshoz való joggal való összeegyeztethetőségre vonatkoznak, amelynek az elfogadása azzal a következménnyel jár, hogy a kérdést előterjesztő bíróság többé nem rendelkezik hatáskörrel az előtte már folyamatban lévő ügyek elbírálására.
- 27 A jelen ügyek keretében a Bírósághoz előterjesztett észrevételek tartalma mindenesetre azt tanúsítja, hogy elegendő információ áll rendelkezésre azon ténybeli és jogi háttérre vonatkozóan, amely lehetővé tette az alapügy felei és más érdekelt felek számára azt, hogy az előterjesztett kérdéseket illetően megfelelő módon állást foglaljanak.
- 28 Ezenkívül a belga kormány érvelésével ellentétben az előterjesztett kérdéseket nem teszi hipotetikussá az a körülmény, hogy a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendeletének az elfogadása a nemzeti jog szerint azzal jár, hogy a kérdést előterjesztő bíróság elveszíti az alapügyben szóban forgó közigazgatási aktusok elbírálására vonatkozó hatáskörét. E kérdések tárgya ugyanis annak előzetes meghatározása, hogy az említett rendeletnek az Aarhusi Egyezményben és az uniós jogban előírt rendelkezésekre tekintettel lehetett-e olyan hatása, hogy megfossa a Conseil d'État-t az alapügyek elbírálására vonatkozó hatáskörétől.
- 29 Végül az arra alapított érveléssel kapcsolatban, miszerint a kérdést előterjesztő bíróság nem adta elő annak okait, hogy a Bírósághoz fordulással miért nem várta meg azt, hogy az Alkotmánybíróság a kérdést előterjesztő bíróság által ugyanezen ügyek keretében hozzá előterjesztett más kérdésekről véleményt nyilvánítson, elegendő emlékeztetni arra, hogy amint a jelen ítélet 25. pontjában szerepel, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatok tartalmazzák azokat az okokat, amelyek a kérdést előterjesztő bíróságot arra készítették, hogy a Bírósághoz forduljon.

- 30 A belga kormány másodlagosan más, arra alapított elfogadhatatlansági kifogásokat ad elő, hogy azon rendelkezések értelme és hatálya, amelyek értelmezését kérték, kizár minden arra vonatkozó kétséget, hogy bizonyos kérdések nem relevánsak, és végül hogy a Bíróság már határozott a 85/337 irányelv 1. cikke (5) bekezdésének a hatályáról.
- 31 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy amennyiben uniós jogi kérdés merül fel egy olyan bíróság előtt, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles eleget tenni azon kötelezettségének, hogy az ügyet a Bíróság elé terjessze, kivéve ha azt állapította meg, hogy a felmerült kérdés nem releváns, a szóban forgó uniós jogi rendelkezést a Bíróság már értelmezte, vagy az uniós jog helyes alkalmazása annyira nyilvánvaló, hogy az semmilyen ésszerű kétségnek nem enged teret (lásd többek között a 283/81. sz., Cilfit és társai ügyben 1982. október 6-án hozott ítélet [EBHT 1982., 3415. o.] 21. pontját).
- 32 Azonban az állandó ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy a nemzeti bíróságok mindenestre megőrzik arra vonatkozó teljes szabadságukat, hogy az általuk megfelelőnek tartott esetben forduljanak a Bírósághoz (lásd többek között a fenti hivatkozott Cilfit és társai ügyben hozott ítélet 15. pontját), anélkül hogy az a körülmény, hogy az értelmezésre előterjesztett rendelkezéseket a Bíróság már értelmezte, vagy azokat olyannak lehet tekintetni, mint amelyek nem engednek semmilyen ésszerű kétségnek teret, azzal a következménnyel járna, hogy a Bíróság elveszíti az ítélethozatalra vonatkozó hatáskörét (lásd ebben az értelemben többek között a C-260/07. sz., Pedro IV Servicios ügyben 2009. április 2-án hozott ítélet [EBHT 2009., I-2437. o.] 31. pontját).
- 33 Végül az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokra tekintettel nem tűnik úgy, hogy az előterjesztett kérdések nem relevánsak a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő ügyekben. Amint a jelen ítélet 28. pontjában szerepel, e kérdések tárgya annak előzetes meghatározása, hogy a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendeletének az Aarhusi Egyezményben és az uniós jogban előírt rendelkezésekre tekintettel lehetett-e olyan hatása, hogy megfossa a Conseil d'État-t az alapügyek elbírálására vonatkozó hatáskörétől.

34 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatók.

Az első kérdésről

- 35 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy nem tartozik ezen irányelv hatálya alá az olyan aktus, mint a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendelete, amely a közigazgatási hatóság által előzetesen kiadott városfejlesztési engedélyeket, környezetvédelmi engedélyeket, illetve a munkálatokra vonatkozó engedélyeket azoknak jogalkotási jelleget kölcsönözve „megerősíti”, amely engedélyek esetében kimondja, hogy „közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállása került megállapításra”.
- 36 E rendelkezésből következik, hogy amennyiben a 85/337 irányelv céljait, ideértve az információnyújtást is, jogalkotási eljáráson keresztül érik el, akkor ezen irányelv nem vonatkozik a szóban forgó projektekre (lásd a C-287/98. sz. Linster-ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6917. o.] 51. pontját).
- 37 E rendelkezés két feltétel fennállása esetén zárja ki a projektet a 85/337 irányelv hatálya alól. Az első feltétel megköveteli, hogy a projekt részleteit egyedi jogalkotási aktus fogadja el. A második szerint ezen irányelv céljait, beleértve az információnyújtást, jogalkotási folyamaton keresztül kell megvalósítani (lásd a C-435/97. sz., WWF és társai ügyben 1999. szeptember 16-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-5613. o.] 57. pontját).
- 38 Az első feltétel esetében az mindenekelőtt azt jelenti, hogy a projektet egyedi jogalkotási aktus fogadja el. E tekintetben meg kell jegyezni, hogy a „projekt” és az „engedély” fogalmait meghatározza a 85/337 irányelv 1. cikkének (2) bekezdése. Ezért egy

projektet elfogadó jogalkotási aktusnak ahhoz, hogy ezen irányelv 1. cikke (5) bekezdésének hatálya alá tartozzon, egyedinek kell lennie, és az ilyen engedéllyel azonos jellemzőket kell felmutatnia. Ezen aktusnak többek között meg kell adnia a projektgazdának a projekt kivitelezésére vonatkozó jogokat (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 58. pontját).

- 39 A projektet ezenkívül részleteiben, vagyis kellően pontos és végleges módon kell elfogadni úgy, hogy az azt elfogadó jogalkotási aktusnak az engedélyhez hasonlóan és jogalkotói mérlegelést követően magában kell foglalnia a projektnek a környezeti hatásvizsgálat szempontjából jelentőséggel bíró valamennyi elemét (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 57. pontját). A jogalkotási aktusnak így tanúsítania kell, hogy a 85/337 irányelv célkitűzéseit az érintett projektet illetően elérték (lásd a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 56. pontját).
- 40 Ebből következik, hogy egy jogi aktus nem tekinthető úgy, hogy valamely projektet a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése értelmében véve részleteiben fogad el, amennyiben nem tartalmazza az e projekt környezeti hatásvizsgálatához szükséges elemeket, vagy amennyiben a projekt kivitelezésére vonatkozó jogok projektgazdának történő megadásához más aktusok elfogadását teszi szükségessé (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 62. pontját, valamint a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 57. pontját).
- 41 A második feltétellel kapcsolatban a 85/337 irányelv 2. cikkének (1) bekezdéséből következik, hogy ezen irányelv célja annak biztosítása, hogy az engedély megadása előtt többek között a jellegüknél, méretüknél vagy elhelyezkedésüknél fogva a környezetre várhatóan jelentős hatást gyakorló projektek esetében hatásvizsgálatot végezzenek (lásd a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 52. pontját).

- 42 A 85/337 irányelv hatodik preambulumbekzdése továbbá meghatározza, hogy ezt a vizsgálatot a projektgazda által szolgáltatott, és azon hatóságok, valamint személyek által esetlegesen kiegészített megfelelő adatok alapján kell elvégezni, amelyeket és akiket a projekt érinthet (lásd a fent hivatkozott WWF és társai ügyben hozott ítélet 61. pontját, valamint a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 53. pontját).
- 43 Következésképpen a jogalkotónak a projekt elfogadásának időpontjában kielégítő információval kell rendelkeznie. A 85/337 irányelv 5. cikkének (3) bekezdéséből és annak IV. mellékletéből következik, hogy a projektgazdának olyan információkat kell benyújtania, amelyek tartalmazzák legalább a projekt leírását a projekt helyére, kialakítására és méretére vonatkozó információkkal, a jelentős kedvezőtlen hatások elkerülésére, csökkentésére és – lehetőség szerint – ellensúlyozására tervezett intézkedések leírását, valamint a projekt várható fő környezeti hatásainak meghatározásához és vizsgálatához szükséges adatokat (lásd a fent hivatkozott Linster-ügyben hozott ítélet 55. pontját).
- 44 A több szakaszból álló terv jóváhagyási eljárásának a jellemzőire tekintettel a 85/337 irányelvvel nem ellentétes az, hogy ugyanazon projektet kettő, együtt az 1. cikk (2) bekezdése értelmében vett engedélynek tekintett nemzeti jogi aktus hagy jóvá (lásd ebben az értelemben a C-508/03. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2006. május 4-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-3969. o.] 102. pontját). Következésképpen a jogalkotó a projektet engedélyező végleges aktus elfogadása során felhasználhatja az előzetes közigazgatási eljárás keretében összegyűjtött információkat.
- 45 Egy ilyen közigazgatási eljárás fennállásának nem lehet azonban az a következménye, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdése alapján valamely projekt egy egyedi jogalkotási aktussal részleteiben elfogadottnak tekinthető, amennyiben e jogalkotási aktus nem felel meg a jelen ítélet 37. pontjában említett két feltételnek. Így egy olyan jogalkotási aktus, amely tisztán és egyszerűen csupán „megerősíti” a korábbi közigazgatási aktust arra szorítkozva, hogy megállapítja a közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállását egy olyan érdemi jogalkotási eljárás előzetes megindítása nélkül, amely lehetővé tenné az említett feltételek betartását, nem tekinthető az e rendelkezés

értelmében vett egyedi jogalkotási aktusnak, tehát nem elegendő valamely projektnek a 85/337 irányelv hatálya alóli kizárásához.

- ⁴⁶ Különösen, egy anélkül elfogadott jogalkotási aktus, hogy a jogalkotó testület tagjai rendelkezzenek a jelen ítélet 43. pontjában említett információkkal, nem tartozhat a 85/337 irányelv 1. cikke (5) bekezdésének a hatálya alá.
- ⁴⁷ A nemzeti bíróság feladata annak megállapítása, hogy e feltételek teljesülnek-e. E tekintetben figyelembe kell vennie mind az elfogadott jogalkotási aktus tartalmát, mind az annak elfogadásához vezető jogalkotási eljárás egészét, és különösen az előkészítő iratokat és a parlamenti vitákat.
- ⁴⁸ Az első kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy ezen irányelv hatálya alól csak az egyedi jogalkotási aktussal részleteiben elfogadott projektek vannak kizárva, amennyiben az ugyanezen irányelv által követett célok a jogalkotási folyamat során megvalósulnak. A nemzeti bíróság feladata – mind az elfogadott jogalkotási aktus tartalmának, mind az annak elfogadásához vezető jogalkotási eljárás egészének, és különösen az előkészítő iratoknak és a parlamenti vitáknak a figyelembevételével – annak vizsgálata, hogy e két feltétel teljesült-e. E tekintetben az olyan jogalkotási aktus, amely tisztán és egyszerűen csupán „megerősíti” a korábbi közigazgatási aktust arra szorítkozva, hogy megállapítja a közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállását olyan érdemi jogalkotási eljárás előzetes megindítása nélkül, amely lehetővé tenné az említett feltételek betartását, nem tekinthető az e rendelkezés értelmében vett egyedi jogalkotási aktusnak, tehát nem elegendő valamely projektnek a 85/337 irányelv hatálya alóli kizárásához.

Az előterjesztett második, harmadik és negyedik kérdésről

- 49 Az együtt vizsgálandó második, harmadik és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében azt szeretné megtudni, hogy az Aarhusi Egyezmény 9. cikkét és a 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell-e értelmezni, hogy azzal ellentétes az, hogy a hatályuk alá tartozó projekt megvalósításához való jogot olyan jogalkotási aktus keletkezteti, amellyel szemben a nemzeti jog nem biztosít bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslatot, hogy vitassák ezen aktus anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét.
- 50 Az Aarhusi Egyezmény 6. és 9. cikkével összefüggésben értelmezett 2. cikkének (2) bekezdéséből, valamint a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdéséből következik, hogy sem ezen egyezmény, sem ezen irányelv nem alkalmazandó a jelen ítélet 37. pontjában említett feltételeknek megfelelő jogalkotási aktussal elfogadott projektekre.
- 51 A többi aktus esetében, vagyis amelyeket nem jogalkotási jellegű aktussal vagy az e feltételeknek meg nem felelő jogalkotási aktussal fogadtak el, magából az Aarhusi Egyezmény 9. cikke (2) bekezdésének és a 85/337 irányelv 10a. cikkének a szövegéből következik, hogy az államoknak elő kell írniuk a bíróság vagy a törvény értelmében létrehozott, más független és pártatlan testület előtti, arra irányuló jogorvoslat lehetőségét, hogy vitassák az Aarhusi Egyezmény 6. cikke vagy a 85/337 irányelv hatálya alá tartozó határozatok, intézkedések és mulasztások anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét.
- 52 A tagállamok az eljárási önállóságuk alapján, valamint az egyenértékűség elvének és a tényleges érvényesülés elvének a betartására is figyelemmel mozgástérrel rendelkeznek az Aarhusi Egyezmény 9. cikke (2) bekezdésének és a 85/337 irányelv 10a. cikkének a végrehajtását illetően. Az ő feladtuk különösen meghatározni azt, hogy mely

bíróság vagy törvény értelmében létrehozott más független és pártatlan testület rendelkezik hatáskörrel az e rendelkezésben említett jogorvoslat elbírálására, és milyen eljárási módszerek szerint, feltéve hogy a fent említett rendelkezéseket betartották.

- 53 Az Aarhusi Egyezmény 9. cikke és a 85/337 irányelv 10a. cikke azonban elvesztené a hatékony érvényesülését, ha csupán annak a körülménynek, hogy valamely projektet a jelen ítélet 37. pontjában említett feltételeknek meg nem felelő jogalkotási aktus fogad el, az lenne a következménye, hogy kizárja az arra irányuló mindenféle jogorvoslatot, hogy e szövegek értelmében vitassák annak anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszerűségét.
- 54 Az Aarhusi Egyezmény 9. cikkéből és a 85/337 irányelv 10a. cikkéből adódó követelmények e tekintetben feltételezik, hogy amennyiben egy, az Aarhusi Egyezmény 6. cikke és a 85/337 irányelv hatálya alá tartozó projektet jogalkotási aktus fogad el, az a kérdés, hogy e jogalkotási aktus megfelel-e az ezen irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében szereplő és a jelen ítélet 37. pontjában említett feltételeknek, a nemzeti eljárási szabályok értelmében bírósági vagy törvény értelmében létrehozott független és pártatlan testület által végzendő felülvizsgálat tárgyát kell, hogy képezze.
- 55 Abban az esetben, ha az ilyen aktussal szemben nincs semmiféle, fent bemutatott jellegű vagy hatályú jogorvoslat, a hatáskörében eljáró nemzeti bíróság feladata az előző pontban leírt felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása.

- 56 A jelen ügyben, ha a kérdést előterjesztő bíróság megállapítja, hogy a Vallon Parlament 2008. július 17-i rendelete nem felel meg a 85/337 irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében szereplő és a jelen ítélet 37. pontjában említett feltételeknek, és ha úgy tűnik, hogy az alkalmazandó nemzeti szabályok alapján semmiféle bíróság vagy törvény értelmében létrehozott más független és pártatlan testület nem rendelkezik hatáskörrel e rendelet anyagi jogi vagy eljárásjogi érvényességének a felülvizsgálatára, úgy azt az Aarhusi Egyezmény 9. cikkéből és a 85/337 irányelv 10a. cikkéből eredő követelményekkel összeegyeztethetetlennek kell tekinteni. A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát azt figyelmen kívül hagyni.
- 57 A második, harmadik és negyedik kérdésre tehát azt a választ kell adni, hogy az Aarhusi Egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését és a 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell értelmezni, hogy:
- amennyiben az e rendelkezések hatálya alá tartozó projektet jogalkotási aktus fogadja el, a nemzeti eljárási szabályok alapján bíróságnak vagy a törvény értelmében létrehozott, független és pártatlan testületnek meg kell tudnia vizsgálnia azt, hogy ez a jogalkotási aktus megfelel-e az ezen irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek;

 - abban az esetben, ha az ilyen aktussal szemben nincs semmilyen, fent bemutatott jellegű vagy hatályú jogorvoslat, a hatáskörében eljáró nemzeti bíróság feladata az előző francia bekezdésben leírt felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása.

A költségekről

- 58 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A 2003. május 26-i 2003/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosított, az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló, 1985. június 27-i 85/337/EGK tanácsi irányelv 1. cikkének (5) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az említett irányelv hatálya alól csak az egyedi jogalkotási aktussal részleteiben elfogadott projektek vannak kizárva, amennyiben az ugyanezen irányelv által követett célok a jogalkotási folyamat során megvalósulnak. A nemzeti bíróság feladata – mind az elfogadott jogalkotási aktus tartalmának, mind az annak elfogadásához vezető jogalkotási eljárás egészének, és különösen az előkészítő iratoknak és a parlamenti vitáknak a figyelembevételével – annak vizsgálata, hogy e két feltétel teljesült-e. E tekintetben az olyan jogalkotási aktus, amely tisztán és egyszerűen csupán „megerősíti” a korábbi közigazgatási aktust, arra szorítkozva, hogy megállapítja a közérdeken alapuló kényszerítő okok fennállását olyan érdemi jogalkotási eljárás előzetes megindítása nélkül, amely lehetővé tenné az említett feltételek betartását, nem tekinthető az e rendelkezés értelmében vett egyedi jogalkotási aktusnak, tehát nem elegendő valamely projektnek a 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv hatálya alóli kizárásához.
- 2) A környezeti ügyekben az információhoz való hozzáférésről, a nyilvánosság-nak a döntéshozatalban történő részvételéről és az igazságszolgáltatáshoz való jog biztosításáról szóló, 1998. június 25-én kötött és Európai Közösség nevében a 2005. február 17-i 2005/370/EK tanácsi határozattal jóváhagyott

egyezmény 9. cikkének (2) bekezdését és a 2003/35 irányelvvel módosított 85/337 irányelv 10a. cikkét úgy kell értelmezni, hogy:

- amennyiben az e rendelkezések hatálya alá tartozó projektet jogalkotási aktus fogadja el, a nemzeti eljárási szabályok alapján bíróságnak vagy a törvény értelmében létrehozott, független és pártatlan testületnek meg kell tudnia vizsgálni, hogy ez a jogalkotási aktus megfelel-e az említett irányelv 1. cikkének (5) bekezdésében meghatározott feltételeknek;

- abban az esetben, ha ilyen aktussal szemben nincs semmiféle, fent bemutatott jellegű vagy hatályú jogorvoslat, a hatáskörében eljáró nemzeti bíróság feladata az előző francia bekezdésben leírt felülvizsgálati jogkörnek a gyakorlása, és abból adott esetben következtetéseknek e jogalkotási aktus figyelmen kívül hagyásával történő levonása.

Aláírások